

Kiadja: A FÖLDMIVELÉSÜGYI M. KIR. MINISZTERIUM
AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET“ HIVATALOS KÖZLÖNYE

MEGJELENIK minden hó 1-én és 15-én.
Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.
Nemtagoknak előfizetési díj: Egész évre 6 K, fél évre 3 K

Szerkeszti: RÉPÁSSY MIKLÓS.
Szerkesztőség: Budapest, V. Ügynök-utca 19. szám., IV. emelet.
A lapra vonatkozó mindennemű közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Hirdetéseket a lap számára a „Pátria“ r.-t. Budapest, Üllői-út 25. vesz fel.

TARTALOM: Hivatalos rész. — Az iharosi tógazdaság halászati eredményei 1912-ben. *Metzli Camil.* — Adatok néhány város halogasztásához. (P.) — A halak daganatos és foltos betegsége. *Dr. Keller Öszkár.* — Az új porosz halászati törvényjavaslat. (Folyt.) — A halolló és a borító vaskosár. *Az öreg horgász.* — Tájékoztató az édesvízi halászatról és halgazdaságról. *Répássy Miklós.* — Társulatok. Egyesületek. — Vegyesek. — Hirdetések.

HIVATALOS RÉSZ.

A magyar kir. földművelésügyi miniszter az *Alsó-bácskai dunai halászati társulat* üzemtervét 1912. évi 86,468. szám alatt kelt elhatározásával jóváhagyta.

A m. kir. földművelésügyi miniszter a *Merényi sport-horgász-egyesület* alapszabályait 1913. évi 30,516. sz. a. kelt elhatározásával jóváhagyta.

Az iharosi tógazdaság halászati eredménye 1912-ben.

Irta: **Metzli Camil.**

Más tógazdaságok halászati eredményeit nem ismerem, de aligha csalódom, a mikor azt hiszem, hogy a termelési eredmények más jobb esztendőkhöz viszonyítva a lefolyt évben kevés helyen voltak kielégítők.

Visszagondolva az elmúlt nyár abnormális, változékony, általánosságban azonban hűvös jellegű időjárására, s elfogadva azt, hogy a ponty étvágya, emésztési szerveinek életműködése és ennek megfelelőleg a fejlődése elsősorban az időjárás viszonyoktól függ, az ember azzal igazolja magát, hogy ily rossz esztendőben jó eredményt várni nem is lehetett.

Ha azonban a lehalászás eredményeit vizsgálom, azt látom, hogy bizony akadt néhány oly tavunk is, amely ezidén jobb eredményt adott, mint akár tavaly, akár 1910-ben. Nem szabad tehát mindent az időjárás rovására írni; a jó vagy balsikernek nagyon sok másféle oka is lehet.

Ezen okok egy részére rájöttem; de lehet sok olyan ok is, melyeket észre sem vettünk; fordulhatott elő sok oly jelenség, amelynek megfigyelésére nem fordítottuk a kellő gondot.

A palini báró *Inkey Pál* birtokában s kezelésében levő iharosi tógazdaság 5 völgyben széttagolva fekvő 18 kisebb-nagyobb tava oly különböző természetű s a halászati eredmények is oly különfélék, hogy bőséges tér jut a gondolkodásra, elegendő alkalom kínálkozik a kísérletezésre, de a tóvízben fellépő különféle jelenségek állandó szemmel tartása éppen a széttagoltság miatt nagyon nehéz.

Két egyforma természetű tavunk alig van; még az ugyanazon vízfolyáson fekvő s egymástól csupán egy keresztöltéssel elválasztott tavak is néha teljesen ellenétes eredményeket produkálnak.

Mesterséges halesítés 1912-ben 8 tóban volt; a többi tóban a halak a tóvíz természetes tápanyagára voltak utalva.

A halászati eredmények kimutatását a nem etetett tavakkal kezdem; az etetett tavakról külön szólok.

I. Nem etetett tavak.

Az alábbi I. számú táblázat 5 ilyen tó eredményét mutatja, csupán a ponty és czipót véve számításba.

A táblázat adatait vizsgálva, a következőket lehet észrevenni:

1. Az erdei tavak aránylag jobb eredményeket adtak, mint a szántóföldek közt fekvők s az eredmény ezidén jobb, mint tavaly, vagy 1911-ben.

Ennek magyarázatát abban keresem, hogy az előző években a nyári nagy szárazság miatt a víz a tavakban nagyon megapadt, ellenben az idén egész nyáron át elegendő vizünk volt.

Az I. számú tóra azonban ez a magyarázat már nem áll, mert az nagyon mély vizű tó s az apadás az elmúlt években sem volt szembetűnő.

Valami más, ismeretlen oknak kellett tehát közrejátszani.

2. A tisztán kétnyaras pontytal népesített XII. számú tó adta a leggyengébb eredményt, pedig ennek a tónak

I. táblázat.

A tó száma	Terület	1912. év														Tiszta halhúshozam kat. holdanként kg.-ban					Megjegyzés
		Behalásítás							Lehalászás							1908	1909	1910	1911	1912	
		Ponty				czompó	összesen	Ponty				czompó	összesen								
		kétnyaras		egynyaras				háromnyaras		kétnyaras				egynyaras							
		kat. hold	db	kg.	db	kg.	kg.	kg.	db	kg.	db	kg.	kg.	kg.	kg.						
Iklói	I.	10	—	—	1000	20	20	40	—	—	987	924	—	154	1078	110	107	78	61	104	Erdőben fekvő tavak, melyek vizüket is erdőből kapják.
	II.	9	—	—	900	16	20	36	—	—	743	695	—	106	801	93	121	88	79	85	
	III.	8	—	—	800	15	20	35	—	—	868	679	—	170	849	52	94	44	87	107	
	XII.	9·7	1000	414	—	—	100	514	968	972	—	—	43	165	1180	—	—	218	89	69	
XIV.	13·2	1200	490	1200	33	—	523	1190	1165	1099	944	34	58	2201	—	—	—	280	127	Vizét szántóföldekről és Csicsó pusztából kapja.	

is az egész idő alatt bőségesen volt vize s a tóvizben semmi rendellenességet sem tapasztaltunk.

3. A kevert évjáratú pontytal behalásított XIV. számú tó sokkal jobb eredményt adott.

4. Az egynyarasképpen kihelyezett s kétnyarasképpen kifogott pontyok minden tóban jobban fejlődtek, mint a kétnyarasképpen kihelyezett s háromnyarasként kifogott pontyok.

Ugyanis a kihelyezett egynyarasok az őszi lehalászásig a következő súlyszaporulatot mutatják:

az I. tóban egyedenkénti súlyszaporulat = 0·91 kg.
 a II. " " " " = 0·91 "
 a III. " " " " = 0·76 "
 a XIV. " " " " = 0·83 "

Ellenben a kihelyezett kétnyarasok, az őszig a következőképpen fejlődtek:

a XII. tóban egyedenkénti súlyszaporulat = 0·58 kg.
 a XIV. " " " " = 0·56 "

5. A fentiekből az is konstatálható, hogy a kevert évjáratú pontytal benépesített XIV. tóban a kifogott kétnyarasok aránylag sokkal jobban fejlődtek, mint a háromnyarasok.

6. A XII. számú tó 1910. évben kat. holdanként 218 kg. tiszta halhúshozamot, a XIV. tó 1911. évben 280 kg. holdankénti halhúshozamot produkált. Ezek a tavak azokban az években új tavak voltak s első ízben kerültek lehalászásra, azonkívül a XII. tóból 1910-ben 851 kg. egynyaras pontyivadékokat is fogtunk ki, a mi a holdankénti hozamat már egymagában is 88 kg.-mal emelte, a XIV. tóból pedig 1911-ben 1785 kg. egynyaras pontyivadék került ki, a mi a holdankénti hozamból 135 kg. súlyt képvisel. A XII. tóban tehát a háromnyaras ponty, kétnyaras ponty és a czompóra holdanként 130 kg. hozam, a XIV. tóban 145 kg. marad, ha

az egynyaras pontyivadékokat levonjuk. Az eredmény még így is elég szép.

Az egynyaras pontyivadék jelenléte tehát a mint látszik jelentékenyen emeli a hozamot és szép hasznot jelent.

Ez azonban csakis a jó tavakra áll s csak akkor, ha a pontyivadék nem korcs.

A XII. tóban a pontyivadék jelenléte csak véletlenség volt, a mennyiben az 1910. tavaszán a tóba 100 drb kétnyaras pontyot is helyezettünk ki s úgylátszik néhány fejlettebb példány leivott. A XIV. tóba azonban 1911. tavaszán hat ikrás és 14 tejes szép anyapontyot helyeztem ki, számítván arra, hogy ez a tó, mely vizét jól trágyázott szántóföldekről és Csicsó majorból kapja, a kétnyarasok mellett az ivadékokat is szépen megneveli. A számítás bevált, mert úgy a kétnyaras, mint az egynyaras pontyivadék szép lett.

Persze behalásításkor még bajos megmondani, melyik tó lesz jó, melyik rossz; néha a jónak ismert tó is becsapja az embert, máskor a silányabbnak tartott tó ad jó eredményeket. Azért távol áll tőlem, hogy az elmondottakból általános érvényességű szabályokat akarnék felállítani.

II. Etetett tavak.

A II. számú táblázat néhány etetett tavunk eredményét tünteti fel, ismét csak a ponty és czompó hozamát mutatva ki.

Az eredmények itt is nagyon különbözők, de mégis szembeszökők a következő tények:

A VII. számú tavat tavasszal 10,000 drb kétnyaras pontytal halásítottuk be; az ősszel kifogott háromnyarasok nem voltak elég nagyok, a halhústöbblet nem volt kielégítő; a tó családást hozott; az etetés után tiszta nyereség alig maradt.

II. táblázat.

A tó száma	Terület k. hold		Ponty						Czompó kg.	Összes súly kg.	Holdanként kg.	Feletetett mesterséges takarmány						1 kg. halhús előállítására felhasznált takarmány kg.	Értékelés		
			háromnyaras		kétnyaras		egynyaras					halliszt	árpa	lupi- nus	melass	össze- sen	haltakar- mány értéke		1 kg. halhús került	Etetés utáni tisztá nyereség	
			drb	kg.	drb	kg.	drb	kg.													kilogramm
VII.	27-6	Lehalászás	9698	11644	—	—	—	25	593	12262	443·5	máj.	570	886	283	144	1883	—	—	—	—
		Behalásítás	18	36	10000	4922	—	—	230	5188	187·2	jún.	1875	2493	1573	312	6253	—	—	—	—
		Súlyszaporulat	—	6686	—	—	—	25	363	7074	256·3	júl.	2755	3875	1775	493	8898	—	—	—	—
		Természetes hozam	—	2554	—	—	—	25	181	2760	100·0	aug.	2150	2290	1033	423	5896	—	—	—	—
		Marad az etetés javára	—	4132	—	—	—	—	182	4314	156·3	szept.	110	590	130	55	885	—	—	—	—
		összes:	7460	10134	4794	1427	23815	5·59	5290·12	1·38	276·08										
VIII.	12-73	Lehalászás	—	—	9255	6835	—	—	651	7486	587·9	máj.	525	412	88	103	1128	—	—	—	—
		Behalásítás	—	—	—	—	10000	763	120	883	69·1	jún.	1100	770	230	120	2220	—	—	—	—
		Súlyszaporulat	—	—	—	6072	—	—	531	6603	518·8	júl.	1826	1210	426	208	3670	—	—	—	—
		Természetes hozam	—	—	—	1073	—	—	200	1273	100·0	aug.	2397	1886	842	258	5383	—	—	—	—
		Marad az etetés javára	—	—	—	4999	—	—	331	5330	418·8	szept.	180	760	300	71	1311	—	—	—	—
		összes:	6028	5038	1886	760	13712	2·57	3306·6	0·69	2144·16										
X.	12-57	Lehalászás	—	—	9675	5278	—	—	476	5754	457·7	máj.	525	409	88	103	1125	—	—	—	—
		Behalásítás	—	—	—	—	10000	726	120	846	67·3	jún.	1100	770	230	120	2220	—	—	—	—
		Súlyszaporulat	—	—	—	4552	—	—	356	4908	390·4	júl.	1954	1278	442	211	3885	—	—	—	—
		Természetes hozam	—	—	—	835	—	—	170	1005	80·0	aug.	2397	1886	842	258	5383	—	—	—	—
		Marad az etetés javára	—	—	—	3717	—	—	186	3903	310·4	szept.	180	760	300	71	1311	—	—	—	—
		összes:	6156	5103	1902	763	13924	3·56	3363·73	0·95	144·19										
XI.	17-00	Lehalászás	20	89	4771	6154	—	15	624	6882	404·8	máj.	324	382	173	70	949	—	—	—	—
		Behalásítás	20	40	—	—	5400	587	130	757	44·5	jún.	760	1020	630	140	2550	—	—	—	—
		Súlyszaporulat	—	49	—	5567	—	15	494	6125	360·3	júl.	1152	1534	744	201	3631	—	—	—	—
		Természetes hozam	—	20	—	1440	—	15	225	1700	100·0	aug.	2980	3505	1010	290	7785	—	—	—	—
		Marad az etetés javára	—	29	—	4127	—	—	269	4425	260·3	szept.	210	690	330	82	1312	—	—	—	—
		összes:	5426	7131	2887	783	16227	3·66	3680·22	0·93	2354·47										

Ez a tó más években mindig jó volt.

A háromnyaras pontyok ezidén úgy a természetes, mint az etetett tavakban silányak maradtak.

A rossz eredményt meg lehetne magyarázni, ha az alább felsorolt esetek állnának fenn:

1. A kihelyezett kétnyaras anyag nem volt fejlődés-képes.

2. A kihelyezett pontyok nem voltak a mesterséges etetéshez hozzászokva s emiatt a takarmányt nem vették fel.

3. A pontyok rosszul teleltek s a kihelyezés után sokáig sinlődtek.

4. A takarmány nem volt jó vagy az etetés módja nem volt megfelelő.

5. A halaknak szánt eleséget nem a halak ették meg, hanem a halász azt más célokra használta fel.

6. Az eleséget nem a ponty, hanem a vadhalak ették meg.

7. A tó vize nem volt jó, illetőleg természetes hal-táplálékban szegény volt s emiatt a mesterséges takar-mány rosszul érvényesült.

8. A tó vize valami ok miatt megromlott, emiatt a pontyok megbetegedtek, sinlődtek s étvágyuk csökkent.

Megpróbálom a fenti pontokra egyenként megfelelni:

Ad 1., 2., 3. pont. A kihelyezett kétnyaras pontyok a VIII. számú tóból származtak, mely tavaly nyújtó tó volt s a melynek mesterséges etetése tavaly nagyon jól sikerült, a halak benne mind súlyra, mind alakra megfelelően fejlődtek. A pontyok súlya kihelyezéskor egyedenként átlag 0.49 kg. volt. A pontyokat tavaly lehalászás után a XV. számú tóba vitettem átteleltetésre, mely tó erre a célra nagyon jól berendezhető, mert a felette lévő XIV. számú tó egész télen át bőven ellátja a szükséges vízzel. A halak ott nagyon jól teleltek át; egész télen senki sem háborgatta azokat s innen tavasz-szal közvetlenül a VII. tóba kerültek. A teleltetés miatt tehát nem kellett sinlődniök; május és június hónapok-ban nagyon jól is ettek.

Ad 4. pont. A takarmány nem lehetett rossz, mert a többi tó ugyanazt a takarmányt kapta — legfeljebb más arányban — és a VIII. és XI. tavak halai mind-végig jól ettek, szépen is fejlődtek.

Az etetés módja a következő volt: A halak minden tóban agyaggal kivert, időről-időre felfrissített etető helyeken kapták a takarmányt, még pedig naponkint egyszer, a délelőtt ugyanazon órájában. Minden holdon 3 ily etetőhely volt. Az eleséget agyag hozzáadásával készítettük el.

Az adagolás az időjáráshoz alkalmazkodva, illetőleg a halak étvágyának emelkedése és csökkenése arányá-ban történt. Előfordult az (többnyire szeles, hideg, esős napokon), hogy a takarmány az előző napról majdnem érintetlenül maradt meg. Ily esetben a halak addig nem kaptak új eleséget, míg a régi el nem fogyott. Viszont az is megtörtént sokszor, hogy a délelőtt 10 óraker kirkott eleség már délután 2 órára elfogyott. Ilyenkor a következő napon az adagokat bővebben mértük ki.

Hogy a már nagyra nőtt halak a finomra darált eleséget farkukkal szét ne verjék s így az eleség el ne pazarlódjék, júliustól kezdve az eleséget durvára daráltattam s megpróbáltam lassan-lassan a szemes eleség etetésére átmenni, eleinte csak egyes etető helyeken, később minden 3-ik, aztán minden 2-ik etető helyen. Az átmenés nem olyan könnyű dolog s bizony a hal a darált eleség után nehezen veszi fel a szemes eleséget. Egészen áttérni a szemes etetésre nem is sikerült, minden második etető helyen darált eleséget kellett

adagolni. Jó napokon mind a szemes, mind a darált eleség elfogyott; ha pedig valami ok miatt nem ettek a halak, akkor otthagyták a szemes eleséget is, de a daráltat is.

Itt mindjárt meg kell jegyezmem, hogy ugyanezen tóban tavaly kevert évjáratú népesítés mellett az egész etetési idő alatt darált eleséget etettünk, nem is próbáltam a szemes etetésre áttérni. E mellett az etetés mellett a kifogott 1800 drb háromnyaras ponty mind két kilósnál nagyobbra nőtt, igen sok 3—4 kilós is akadt köztük s formára is nagyon szépek lettek. Ellenben a kétnyarasok nem fejlődtek olyan jól, azok közül sok aprón maradt. Tehát éppen ellenkezője történt annak, a mi ezidén a szintén kevert évjáratú pontytyal népesített XIV. tónál megállapítható volt, a hol a kétnyarasok fejlődtek jól, a háromnyarasok rosszul. (Folyt. köv.)

Adatok néhány város halfogyasztásához.

Sajnos semmiféle megbízható adattal nem rendelkezünk vidéki városaink halfogyasztásáról, ha még oly halvány képet is nyujtana. Fogyasztási statisztikánk még csak kereskedőink álmaiban van meg. Nem tulajdo-níthatunk alábbi számcsoportoknak sem határozottabb jelentőséget, de némi világot mégis vethetnek vidéki városaink halforgalmára és az összehasonlításra is eléggé alkalmasnak látszanak, mert egy alapból indulnak ki s így, ha az illető városok halfogyasztóképességét egész mennyiségében nem is fejezik ki, mégis jellemzik azok felvevőképességét. E számcsoportokat az egyes váro-sokba a vasúton érkező halmennyiségek egybevetéséből kaptuk. Megjegyezni kívánjuk, hogy még ez alapon sem s még az általános kép sem lehet mindenhol teljes. Különösen nem áll az arányszám Szegedre, mely a Tisza mellett fekszik és a fogyasztásra kerülő hal mennyiségének csak egy kis része jön vasúton. Nem áll Budapestre sem egészen, mert itt is nagyon sok vizen szállított hal kerül forgalomba.

A mi magát Budapestet illeti, a M. Á. V. szállított 1911. év folyamán:

Budapest-Kelenföld vasútállomásra	410.15 q
" nyugati pályaudvar állomásra	14.45 "
" Józsefváros "	385.45 "
" Ferencváros "	2458.95 "
" vásárcsarnok "	1398.92 "
összesen	4667.92 q

élő halat.

Budapesten a legnagyobb forgalom tehát a központi vásárcsarnokban van, mert a ferencvárosi pályaudvarra érkezett hal legnagyobb része ott kerül eladásra. Talán csak a Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezete címére érkezett s szintén oda irányított 87.0 q hal talál más helyen vevőt.

A vasúton érkező halmennyiségeket, egybevetve egyes városok lélekszámával, a következő arányszámokat kapjuk:

	1911-ben érkezett kg.	Lélek- szám	Esett egy emberre 1911-ben kg.
Budapest	466,792	881,601	0.53
Szeged	7,200	118,000	0.06
Nagyvárad	36,900	61,562	0.59
Máramarossziget	13,678	21,000	0.54
Sátoraljaújhely ...	2,277	19,585	0.11
Munkács	22,467	18,000	1.24
Beregszász	1,920	11,800	0.16
Átlag összesen	551,234	1.131,548	0.48

E szerint vidéki városaink közül aránylag legtöbbet fogyaszt Munkács, a hol fejenként 1.24 kg. halhús esett egy éven át. A mint látható, jóval több mint Budapesten, a hol az arányszám 0.53 kg.

Nagy átlagban a felsorolt városok összesen 1.131,548 lakosa elfogyasztott 551,234 kgr. élő halhúst, vagyis az évi fogyasztás fejenként $\frac{1}{2}$ kg.-on alul maradt.

Többet fogyasztottak az átlagosnál Munkács, Nagyvárad, Máramarossziget, Budapest; kevesebbet Beregszász, Sátoraljaújhely és Szeged. Kétségtelen azonban, hogy ez utóbbiaknak fogyasztása jóval nagyobb, hisz mindhárman a Tisza közelében fekszenek.

Külön kell azt megjegyeznünk s hangsúlyoznunk, hogy felvidéki városaink túlnyomó részben importált (galicziai) halat fogyasztottak!

Láthatjuk e számokból, hogy hol lehet a fogyasztás növekedését várnunk, illetőleg hol fokozhatjuk azt leginkább. Mert, hogy általában fokozni még nagyon is lehet, az nyilvánvaló. De az is bizonyos, hogy tógazdaságaink termelése alig-alig fedezhetné nagyobb városainknak még csak mai szükségletét is. Nagyon kívánatos tehát halgazdasági üzemeink minél nagyobb kiterjesztése és intenzívebb irányban való fejlesztése.

(P.)

A halak daganatos és foltos betegsége.

Írta: Dr. Keller Oszkár.

Édesvízi halaink között, különösen egyes haltenyészetekben, az igen sokféle s igen különböző eredetű bőrbetegségek között a daganatos és foltos betegség mondható a leggyakoribbnak, a melyeknek rövid ismertetését adni szándékom a jelen alkalommal.

A daganatos betegség (*Morbus nodulosus*), a mint a megfigyelések igazolják járványszerűen leginkább a pontyokon lép fel, de szórványosan előfordul a tuskés pikón (*Gasterosteus aculeatus*), a pirosszárnyú keszeg (*Leuciscus rutilus*), a fogason (*Lucioperca sandra*), küszön (*Alburnus lucidus*), czápakeszegen (*Abramis brama*) és fenékjáró küllőn (*Gobio fluviatilis*). A betegség azáltal ismerhető fel, hogy a beteg hal oldalán apró, gombostűfej nagyságú fehér daganatok támadnak, a melyek betérjednek az irhába, sőt az izmok közé is s felemelik a bőr felső hámrétegét. Ezen aprós daganatok (*Cysta*) folytonos nyomására elhal a bőr hámrétegének az a része, a melyre a nyomás alulról hat s miután az ily módon elhalt hámréteg a daganatról lehull, a helyén kis krátterszerű mélyedés jön létre, a melyben számos fertőző növényi spóra is lehet beárva.

Ez a betegség apró véglényektől származik, a melyek a *Myxosporidae* rendbe és *Myxobolidae* családba tartoznak s mint a megfigyelések bizonyítják, fajuk az egyes halfajok szerint változik. Míg ugyanis a pontynál a bajt a *Myxobolus exiguus* Thél. nevű véglény okozza, melynek kerek, erős tokszerű burokkal borított spórája 8–9 μ hosszú és 6–7 μ széles, addig a fenékjáró küllő (*Gobio fluviatilis*) hasonló betegségét a *Myxobolus Mülleri Bütschli* és *oviformis* Thél. nevű sporoza, a küszét (*Alburnus lucidus*) pedig a *Myxobolus dispar* Thél. idézi elő.

A *Myxobolus Mülleri* spórája nagyon változó alakú, legtöbbször golyószerű, 10–12 μ hosszú, 9–11 μ széles, míg a *M. oviformis* Thél. spóráinak tojásszerű alakjuk van s 10–12 μ hosszúak és 9 μ szélesek, a

M. dispar Thél. spórái pedig 9–12 μ hosszúak és 8 μ szélesek, alakjuk ellipsis. A legnagyobb daganatok a pirosszárnyú keszeg és a tuskés pikó oldalain fordulnak elő s vagy nyelesek, vagy pedig alapjuknál kis nyélen ülnek a bőrön. Színük mindég élénken fehér a bőr felületéről behúzódva igen sokszor behatolnak az izmok közé.

Ha ezen daganatok aprók és csak szórványosan, csekély számban lépnek fel egyes halakon, súlyosabb természetű bajt még nem okoznak. Azonban, ha sűrűn lépnek fel a mi a pontyoknál igen gyakori s ellepik a fertőzött hal egész testét, akkor már igen súlyos természetű bőrgyulladás idéznek elő, a minek következtében a beteg halak rendes növekedésükben és súlygyarapodásukban visszamaradnak, lesóványodnak, elsatnyulnak, sőt a betegek elhullása sem tartozik a ritkaságok közé. A tuskés pikó bőrén fellépő ilyen borsónagyságú daganatok, mivel azok állandóan nyomják az izmokat, ezen kis termetű és gyengébb testű halakat egyrésztől megakadályozzák rendes mozgásukban, másrésztől zavarólag, sőt gátlólag hatnak, az egyes belső szervek működésére is, a minek folytán a halak, ha a bajt megkapják, legnagyobb részben elpusztulnak.

A betegség tömeges járványszerű fellépténél, különösen, ha ez pontyos tavakban fordul elő, igen ajánlatos, a mennyire lehetséges, elkülöníteni a betegeket a teljesen egészségesektől, azután megtisztítani a tófenekét a fertőző *Myxobolus* spóráktól, mert azok a következő nyáron újból járványszerű megbetegedést idéznének elő. E végből le kell eresztetni a tó vizét, hogy a fertőzött tófenék egész télen át teljesen szárazon maradjon s a spórák ily módon elpusztuljanak. Még biztosabb lesz azonban a spórák elpusztítása akkor, ha a tófenekét oltatlan mézporral is jó erősen behintjük, ami minden fertőző csirát elpusztít.

Édesvízi halaink bőrén előforduló másik gyakori betegség az úgynevezett foltos betegség (*Morbus maculosus*). Ez a baj különösen az amerikai eredetű már nálunk is honos saibling (*Salmo salvelinus*) és a magasan fekvő mély hegyi tavak lakójának, a tavi pisztrángnak (*Trutta lacustris*) bőrén lép fel s ezen halak igen sokszor szenvednek ezen bajban, mely ha járványszerűen lép fel, igen sokat elpusztít közülök. A baj úgy ismerhető fel, hogy a fertőzött hal bőrének különböző helyein változó nagyságú és alakú, a legtöbbször határozatlan körvonalú folt lép fel, ezen helyen hiányzik a bőr hámrétege, a melyekben fekvő irhártya (*Corium*) pedig az elhalt hámréteg hiánya miatt teljesen szabadon látszik. A foltok egészen laposak és rendszerint nem emelkednek ki a bőrből. Színük halványbarna s a nyílt sebben igen sokszor, a vízből és levegőből bekerült nagy számú növényi- és állati eredetű spóra ismerhető fel. Az ilyen fertőzött beteg hal belső szervein is fellépnek különböző elváltozások és kóros folyamatok, a melyek közül a bélcsatorna erős heveny gyulladása és ennek következtében a végbélből kiürülő véres-genyés anyag kísérője legtöbbször ezen bajnak. A betegség lefolyása igen gyors, a mennyiben pár nap alatt a legtöbbször bekövetkezik a halál. Az ilyen beteg hal igen nyugtalan, folytonosan ide-oda uszkál s időnkint ki-kidobja magát a vízből, majd elgyengülve, kimerülve elhull.

Eddig a baj tulajdonképeni okát biztosan nem tudták megállapítani, nagyon valószínű azonban, hogy a halak eme kellemetlen és veszedelmes betegségét fertőző baktériumok okozzák, a melyeknek felléptét és gyors elszaporodását lehet, hogy a tóvizének meg-

romlása idézi elő. Védekezni a baj ellen csak úgy lehet, ha tisztán tartjuk a halastavakat, s a hol a baj fellépett, rögtön elkülönítjük a fertőzött halakat, s az ilyen fertőzött tavat alapos tisztításnak és desinficiálásnak vetjük alá.

Az új porosz halászati törvényjavaslat.

(Folytatás.)

NEGYEDIK FEJEZET

Társulatok.

Első cím.

Általános rendelkezések.

16. §. Összefüggő halászati terület halászati jogtulajdonosai társulattá egyesíthetők:

1. rendszeres felügyelet és a halállomány védelmére és emelésére irányuló közös intézkedések céljából (Védelmi társulatok);

2. a halasvizetek közös kezelése és hasznosítása céljából (Gazdasági társulatok).

A halállomány védelme és emelésére vonatkozó közös intézkedésekhez tartoznak mindazon intézkedések, melyek a halállomány fenntartására és szaporítására irányulnak, nemkülönben azok is, melyek a rendszeres halászati gazdaságokat hátráltató halászati üzemek korlátozását célozzák.

17. §. A társulat jogképességét alapszabályainak jóváhagyásával vagy kibocsátásával nyeri meg.

Székhelyének Poroszországban kell lennie.

18. §. Kiskorúak vagy gyámság alatt álló egyéneknek a társulatba való belépéséhez az illető gyámhatóság hozzájárulása szükséges; jogi testületeknek és nyilvános joggal bíró intézeteknek belépéséhez az állam hozzájárulása azonban nem szükséges. Fennálló vagyonegyesületnél sem kell a férjnek a feleség beleegyezése, hasonlóképpen a női házastárs elhalálása esetén a tovább folytatott vagyonegyesületnél sem szükséges a részes jogutódnak hozzájárulása a közös vagyonhoz tartozó halászati jogosultságokat illetőleg.

Hűbér és hitbizomány birtokosa jogosult a várományos hozzájárulása nélkül a társulat kötelékébe lépni.

19. §. A társulatnak elnökséggel kell bírnia; az állhat egy vagy több személyből, kik közül egy elnököl.

Az elnökség képviseli a társulatot a bíróság előtt és bíróságon kívül és vezeti a társulat ügyeit, amennyiben egyes teendőket a törvény vagy alapszabályok nem utalnak az elnöklő vagy közgyűlés hatáskörébe.

Az alapszabályokban kimondható, hogy eltekintve az 57. §. 1. bekezd. 1. pontjától, a közgyűlés helyett a társulati tagok által közvetlenül, vagy közvetve választandó választmányi intézkedik.

20. §. A társulat és a társulati tagok jogviszonyaira, amennyiben ez a törvény másképp nem intézkedik, az alapszabályok irányadók.

21. §. Az alapszabályoknak tartalmazniuk kell:

1. a társulat nevét, székhelyét és célját;

2. a társulat kötelékébe tartozó halászati terület pontos körülírását;

3. a társulati tagok kötelességeit;

4. a haszonban és terhekben való részesedés, valamint a szavazati jog arányát;

5. az elnökség összeállítására és választására vonatkozó szabályokat, annak jogait s ha több tagból áll, úgy magának az elnöklőnek jogait is, valamint az elnök-

ség határozatainak végrehajtására és közhírré tételére vonatkozó módozatokat;

6. a közgyűlés vagy az ennek helyébe lépő választmány összehívásának feltételeit és módját, valamint hogy a hozott határozatok miként válnak jogerőssé;

7. azoknak az ügyeknek a megjelölését, melyekre vonatkozó határozathozatal a közgyűlés vagy a választmány hatáskörébe tartozik;

8. a társulati megalakulás közhírré tételének a módját;

9. azoknak a nyilvános lapoknak a felsorolását, melyekben a hirdetések közzéteendők, a mennyiben azokat a törvény, alapszabály vagy a társulati szervek határozatai értelmében nyilvános lapokban közhírré tenni kell.

Az alapszabályokhoz a társulati tagok nyilvántartott névjegyzéke csatolandó.

22. §. Az alapszabályok tartalmazhatnak választott bíróság alakítására vonatkozó intézkedéseket, megjelölve ama vitás kérdéseket, melyek annak kizárólagos döntése alá tartoznak.

23. §. A társulat az állam felügyelete alatt áll. A felügyelet arra terjed ki, hogy a társulat ügyei a törvények és alapszabályok értelmében intézzenek.

A felügyelő hatóságot a tartományi tanácsnok, mint a járási bizottság elnöke képviseli, városokban a helyi rendőrhatóság; másodfokban a kormányiszéki elnök. Illetékes az a hatóság, melynek kerületébe a társulat székhelye esik.

24. §. Ha az elnökségnek vagy egyes tagjainak az alapszabályok által előírt választása a felügyelő hatóság felszólítása dacára sem történik meg, úgy az jogosítva van a hiányzó tagok helyébe meghatalmazottakat állítani, kik a hiányzó tagok rendes megválasztásáig azok kötelességeit teljesíteni tartoznak. A felügyelő hatóság megfelelő díjazást állapíthat meg számukra.

25. §. Ha a társulat elmulasztja vagy megtagadja a törvénytábla vagy alapszabályszerűen kötelező ama teljesítményeknek és kiadásoknak, melyeket az illetékes hatóság megállapított, a költségvetésbe való felvételét vagy azoknak, mint rendkívülieknek való elfogadtatását, a felügyelő hatóság elrendelheti megfelelő indokolással azoknak felvételét a költségvetésbe, avagy a rendkívüli kiadás megállapítását.

Ezen intézkedés ellen a társulat 14 napon belül a kerületi választmánynál panasszal élhet.

26. §. A felügyelő hatóság kívánságára a költségvetés és a zárszámadások, valamint az elnökség és közgyűlés (választmány) tárgyalásainak másolatai bemutandók. Ez a hatóság jogosult a társulati pénztár és a társulat összes ügyeinek rendkívüli vizsgálatát elrendelni és az elnökség üléseire, valamint a közgyűlésekre (választmányi ülésre) megbízottakat kirendelni.

27. §. A társulat kötelezettségeiért vagyonával szavatol. A mennyiben abból a társulat hitelezői ki nem elégíthetők, a tartozást járulékok útján kell előteremteni, melyeket az elnökség az alapszabályokban megállapított arány szerint vet ki.

A kilépett tagokra a kilépésük idejéig kivetett járulékok lefizetése kötelező.

28. §. A társulat kötelékébe való tartozandóságot illető vitás kérdések közigazgatási peres eljárás útján döntetnek el.

A társulati terhekbe való bevonás és a kivetés mértéke ellen a társulati tag tiltakozhatik. A tiltakozás fölött az elnökség dönt. A határozat ellen két héten belül közigazgatási peres eljárás során panasz emelhető, a mennyiben ily perekben a döntés az alapszabályok értelmében

nem a választott bíróságot (22. §.) illeti. A panasz nem menti fel a döntést végrehajtása alól a társulati terhek viselésére határozatilag kötelezettet.

Illetékes az a járási (városi) bizottság, melybe a társulat székhelye esik.

29. §. Az elnökség és ha az több személyből áll, úgy annak elnöke rendelkezéseiknek, melyek az őket megillető jogosultság gyakorlásában egyes társulati tagok ellen irányulnak, a következő kényszereszközök segítségével szerezhetnek érvényt:

1. Jogosítva vannak, a mennyiben lehetséges, a kierőszakolandó ténykedést harmadik személylyel végrehajtani és az előlegesen megállapítandó költségeket a kötelezettől kényszerúton behajtani.

2. Ha a kierőszakolandó ténykedés harmadik személylyel nem hajtható végre, vagy bizonyos, hogy a kötelezett, a harmadik személy által történt végrehajtásából származó költségeket viselni nem tudja, vagy valaminek abbahagyását kell kierőszakolni, úgy jogosítva vannak 30 márkáig terjedő pénzbírságot megállapítani. A pénzbírságot a társulati pénztárba folynak be.

Ezeknek a kényszereszközöknek alkalmazását írásbeli felhívásnak kell megelőznie; ebben, a mennyiben valami ténykedés kierőszakolása szándékolatik, határidő állapítandó meg, melyen belül annak végrehajtása kívánatik.

30. §. Az elnökség és elnök rendelkezései és kényszereszközzel való megfenyegetés ellen a fellebbezés a felügyelő hatósághoz, ennek határozata ellen a további fellebbezés a felsőbb felügyelő hatósághoz és ennek határozata ellen a panasz a közigazgatási főbírósághoz nyújtandó be.

A panasz csak arra támaszkodhatik:

1. hogy a megtámadott rendelkezés a fennálló jog tekintetbe nem vétele folytán, vagy annak, különösen pedig a hatóságok által is illetékességükön belül kibocsátott rendeletek helytelen alkalmazásával a panaszlót jogában sérti;

2. hogy azok a tényleges föltevésék, melyek az elnökséget vagy elnököi a rendelkezés kibocsátására vagy a kényszereszközökkel való fenyegetésre jogosították volna, nem állanak fenn.

A kényszereszközzel való fenyegetés ellen irányuló jogi eszköz egyúttal kiterjed a rendelkezésre is, melynek végrehajtásáról szó van, a mennyiben az már más különleges fellebbezési eljárás tárgyává nem lett.

Az elnökség vagy elnöke elleni fellebbezés az elnöknel, a további fellebbezés ama hatóságnál nyújtandó be, melynek határozata ellen irányul.

A fellebbezés és a további fellebbezés, valamint a fellebbezésre hozott határozat elleni panasz benyújtására a határidő két hét.

Ha a fellebbezés, vagy a további fellebbezés a 3. bekezdés határozmányai ellenére a törvényes határidőn belül ama hatóságnál nyújtatik be, mely a határozathozatalra illetékes, úgy a határidő betartottnak veendő.

Valamely kényszereszköz megállapítása és végrehajtása ellen irányuló fellebbezés csak felügyeleti úton, két héten belül van megengedve.

31. §. Hátralékos járulékok, valamint a 29. §-ban említett bírságok és költségek közigazgatási kényszer eljárás útján hajthatók be, épp úgy a bérlőktől, valamint a társulathoz tartozó halászatok többi haszonra jogosultjaitól és az illetékes végrehajtó hatóságot a felügyeleti hatóság állapítja meg.

32. §. Az elnökség a közgyűlést (választmányt) összehívja, mihelyt a társulat érdeke szükségessé teszi,

vagy ha a tagok $\frac{1}{3}$ része a cél megjelölésével azt írásban indítványozza.

33. §. A felügyelő hatóság jogosítva van, az elnökség ama tagjait, kik valami nagyobb kötelességmulasztást követnek el, hivatalukból elmozdítani.

34. §. A társulatba annak beleegyezésével új tagok beléphetnek vagy régiék abból kiléphetnek; azonban csak a felügyelő hatóság jóváhagyásával, melynek a tagok kilépésénél az esetleges hitelezők érdekeire is tekintettel kell lennie.

35. §. A társulat köteles ama halászati jogtulajdonosokat, kiknek halászati vízterülete a társulat vízterületeivel határos, kívánságukra a társulat kötelékébe felvenni, ha azokra felvételükből jelentékeny előny, a társulati tagokra nézve pedig semmiféle hátrány sem származik.

A társulat jogosítva van a belépő halászati jogtulajdonosoktól a társulatnak eddigi költségeihez való megfelelő hozzájárulását, valamint a belépésükből a társulatra háramló költségtöbblet előzetes megtérítését követelni.

Vitás esetekben a járási (városi) bizottság dönt közigazgatási peres eljárás során.

36. §. Ha a társulat alakítása alkalmával, a társulat kötelékébe tartozó vízterület halászata bérbe van adva, a társulat megalakulását követő három hónapon belül, úgy bérbeadó, mint bérlő felbonthatja a haszonbér szerződést három hónapi felmondással.

(Folyt. köv.)

A halolló és a borító vaskosár.

A szigonyozás, ez az ükapáinktól örökölt ősi szerzővel való halfogás, nálunk tiltva van; csakis az orvhalászok használják a gyilkos eszközt — a szigonyt — kora tavasszal és késő őszszel, langyos éjszakákon keresztül, vígan döfködve vele a nádat.

A szigonyhoz hasonlóan veszedelmes a ritkább *halolló*.

Ez csak *látott* halra, tiszta víznél használható és csakis akkor, ha a hal a vízfenekén már elfekszik.

A készülék (1. kép) *ruganyos* aczélből készült csíptetőből áll. A csíptetőt két szára a készülék alsó felében levő mozgatható peczek segítségével szét feszíthetjük. A csíptető öblében 3—4 pár éles fog van alkalmazva és az egész készülék 3—4 méter hosszú vékony fenyő póznára van erősítve.

E szerszámmal csónakról halásznak.

A csíptetőt az alsó felén levő, csuklóra járó feszítő peczekkel szétfeszítjük; aztán lassan eveztetünk és a víz fenekét kémleljük.

Ha a halat meglátjuk, a ladikot úgy irányítjuk, hogy ép függőlegesen legyünk a hal felett. Ez a fő dolog.

Most az ollót a halnak irányítjuk úgy tartva azt, hogy a halat az ollóba foghassuk, a szerszámot óvatosan a hal felé eresztjük és midőn már közel vagyunk a halhoz, hirtelen és erősen letaszítjuk, úgy hogy az olló két szára az iszapba fúródjék.

Ekkor a feszítő peczek a hal hátára jut, lebillen és az olló két öblében levő hegyes fogak a hal oldalába vágódnak és a hal fogva van.

Ez a szerszám még kártékonyabb a szigonynál, mert a fogott halat szétroncsolja, csúffá teszi s ha a hal kiszabadul valahogy, pár nap alatt biztosan elpusztul.

A becsületes hivatásos halászok sem akarnak azonban egészen lemondani erről az ősi módi halászatról, azért törték fejüket egy oly új szerszám kifundálásán, mely a szigonyozás izgalmas és sikeres gyakorlatát van hivatva pótolni és így jött létre a *borító vaskosár*.

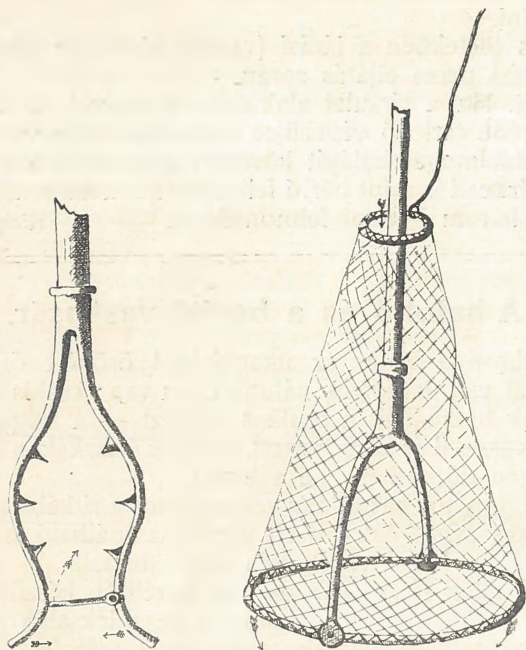
E készülékkel úgy a víz fenekén álló és látott halra, valamint téli fekvésben gödrökben, lenge ritka nádban, *találomra* borítva lehet halászni.

Ha az ember rátalált a hal fekvésére, úgy ezzel a szerszámmal szépen lehet fogni.

Áll pedig e szerszám egy 0,5–0,75 m. átmérőjű, közepén csuklós, lefelé nyíló vaspántból, mely túrósz zacskó (konikus) formájú hálóval van befogva; a háló felső végén egy 4–6 hüvelyk átmérőjű nehéz vaskarikával végződik. (2. kép.)

Az alsó kerek pánt csuklónál fogva villa alakú vas tartórúd két ágához van erősítve; a tartórúd vékony 3–4 méter hosszú fenyő pózna végére van tűzve.

A háló felső nehéz vaskarikájára erős zsinag van alkalmazva. Ez arra szolgál, hogy megfeszítése által az alsó csuklós pántot szétnyissuk; ha pedig elengedjük, a vaskarika a tartó ágásra esik s a fekvő és már a *háló alatt levő* halat megriasztja.

1. kép. Halolló.

2. kép. Borító vaskosár.

A halfogás pedig következőképpen történik:

Tiszta, átlátszó víznél, lehetőleg napfényes időben, csónakba ülünk és kémleljük a víz fenekén álló, fekvő halat.

Ha *meglátjuk*, úgy igyekszünk függőleges irányba jutni a halhoz: a felső nehéz vaskarika zsinagát erősen meghúzzuk, hogy a háló alsó csuklós nyílása *teljesen* szét legyen nyitva; így iparkodunk aztán a látott halra szép óvatosan ráborítani kosarunkat.

Most a zsinagat eleresztjük; a karika ráesik a tartó ágásra hálónk meg öblössé válik. A felriadt hal menekülni akar, és a háló öblébe jut. Ekkor a hálót gyorsan felemeljük. A háló alsó csuklós két pántíve most összecukódik és a hal fogva van. *Találomra* halászva, felkeressük mind azokat a helyeket, ahol *halfekvést* tudunk vagy gyanítunk, tehát mélyedéseket, lenge ritka nádat és a fenti mód szerint járunk el.

Ha jó halfekvésre találunk, úgy ezzel a szerszámmal ügyes szakavatott kezelés mellett igen szép zsákmányra tehetünk szert.

Azt, hogy fogtunk-e halat, már a két pántív összecukódásánál mindjárt megtudjuk, mivel a kelepcebe

került hal szabadulni akarva a hálót megüti és ezt megérezzük.

E kosárhálóval a halat nem sértjük meg, de a nádban sok kárt tehetünk; van is emiatt többnyire perpatvar a halászok és nádbérlők közt.

Halászspport szempontjából sem utolsó multság a borító kosár. Magától értetődővé, hogy e halászati módhoz mindig legalább két közreműködőre van szükség.

Az öreg horgász.

Tájékoztató

az édesvízi halászatról és halgazdaságról.

Irta: Répássy Miklós.

BEVEZETŐ.

E kis dolgozat azok számára készült, a kik a halászatnak mint termelésnek az alkalmazásában még kezdők; a kiknek tehát az e téren figyelembe veendő elemi dolgok könnyű áttekintésére van első sorban szükségük. Ezeknek megismerése pedig különösen abból a célból ajánlatos, hogy bizonyos irányt tudjanak maguknak kijelölni, a melyben haladniok kell; ezért is mondom e dolgozatot „tájékoztatónak“, a tájékoztatással aztán feladata is befejezettnek tekintendő.

ELSŐ RÉSZ.

I. A halászat általánosságban.

A hal, mint a vizek terméke, az ember élelmezése tekintetében bír fontossággal. Bizonyára legrégebb táplálékunk egyike, a melynek megszerzése: a halászat, az ember *ősfoglalkozása*. Ez a foglalkozás ősi formájában, az ősi vizeken tisztán csak a *hal fogásából* állott.

A korral való haladás azonban *öntudatos termelés* is tette, a melynél a fogás már aztán csak olyan részlet, mint akár a búzatermelésnél az aratás.

A halat nem tekintjük többé csupán a természet adományának, hanem tenyésztését az emberi munka körébe vontuk. Ez a munka a halhús termelését célzó okos szerű üzem minden részletében: a halak szaporításánál, nevelésénél, gondozásánál, védelménél, kifogásánál, értékesítésénél s az e végből szükséges összes berendezések létrehozásánál érvényesül.

Ilyen értelemben azután a halászat nemcsak az állandóan vízzel borított területek egyik kihasználásaképp jöhet szóba, hanem megfelelő viszonyok között versenyre kelhet bármely mezőgazdasági művelési móddal is minden oly területen, a mely vízzel borítható.

Ebben az utóbbi alakjában, mint *gazdasági vízhasználat*, első rangú eszköz egyes talajok javítására, jóvelmének fokozására.

A víz révén aztán a halászat kapcsolatban van a *műszaki teendők* egész sorozatával; a víz beszerzése s a vízzel való ellátás itt is az alapvető munkálat épp úgy, mint minden más mezőgazdasági vízhasználatnál.

II. Halaink természetrajza.

A halat amúgy felületesen minden víz körül járó ember ismeri. Ennyi azonban nem elég, ha haszonnal tenyészteni akarjuk.

Olyan állatról lévén szó, a melynél csak a hús értékesítése jó számba, ismernünk kell mindenekelőtt életműködését, életmódját, életfeltételeit, szóval természetrajzát. Ismernünk kell azután a legértékesebb, a tenyésztésre legalkalmasabb, szóval a gazdaságilag fontos faj-

tákat. Végül ismernünk kell, melyik halfaj hol honos, hogy minden vidéken meg tudjuk mondani, melyik alkalmas ott a tenyésztésre.

Halaink szervezete.

A hal állandóan csak vízben élhet meg. *Testalkotása* a vízben való élethez formálódott; nem tagozott, mert a fej, törzsök s fark minden közvetítő rész nélkül függenek össze. Két oldala felől rendszeren lapí ott; végtagjai a páros *úszószárnyak*: hónaljszárny és hasszárny, a melyeken kívül van még hátsörénye, alsó sörénye s kormánysörénye a fark végén.

A hal testét többnyire *halpénz* fedi; a pénzek alakja s elhelyezése igen különböző. Ritkábbak azok a halak, a melyek teste csupasz.

A hal *gerinczes* állat; csontváza van, de annak állománya s fejlődése igen különböző. Egyeseknél tisztára porcz. A fej csontváza rendszerint igen szövetenyés. A test törzsét a gerincoszlop alkotja; ahhoz csatlakoznak a végtagok csontjai. A halszáklák nem tartoznak a csontvához; azok az izmok közötti ínhártyák elcsontosodásai.

A hal *izomzata* igen egyszerű. A fején csak igen kis izmok vannak: rágóizmok stb. Leghatalmasabb izma az oldalizom; ebből áll úgyszólván az egész teste. Ezzel fejti ki a hal mozgása közben azt a nagy erőt, a mely egyes fajtákat arra tesz képessé, hogy 20 m. magas vízesés ellenében is felhatoljanak. Ez az oldalizom az a hús is, a mi a halon értéket képvisel. Az úszószárnyaknak s sörényeknek is vannak külön kisebb izmaik.

A hal *idegrendszerének* középpontja az agyvelő, a mely a koponyában van; abból indul ki s a gerincoszlopban végig fut a gerinczagyvelő. Érzékei közül legtökéletesebb a látás s annak szerve a szem. A fül csak mint belső fül fejlődött ki; orra azonban van. Izlése alárendelt jelentőségű, mert a prédát rágatlanul nyeli le.

A *táplálkozás s emésztés* szervei hasonlóak a magasabbrendű gerinczes állatok szerveihez. A táplálék megragadására részint a fogak szolgálnak, részint a szájnak van szűrőcsőlésre alkalmas szervezete. A táplálék a szájból a bázrsingba jut, onnét a gyomorba, azután a belekbe; a meg nem emésztett rész mint ürülék kitakarodik a végbél nyílásán. Halainknak van azután májuk, epéjük, veséjük, a mely szervek szintén az emésztésnél működnek közre.

A bázrsinggal van összeköttetésben a halainkra annyira jellemző *úszóhólyag* (csak az ingola hálnál hiányzik). Az úszóhólyag segítségével a hal testének faj-súlyát változtathatja s így különböző mélységekben tartózkodhat.

A hal *léleklése* ugyanabból áll, a miből a többi gerinczeseknél, t. i. a vér felelevenítéséből levegővel való érintkezéssel. A levegőben lévő oxigén (éleny) egyesül az elhasznált vérrel s annak szén-savát szabaddá teszi, a mely így a testből kitakarodik.

A léleklés szervei a *szilványok*, kopoltyúk, a hal fején vannak elhelyezve. A szájuéreg kétoldalt nyitott, ezeket a nyílásokat fedik a szilványívek, a melyek rojtos szegélyűek; a rojtokban számtalan apró kis véredény ágazik széjjel. A hal a vizet a száján beveszi s a szilványokon átszűri; a vízben feloldott levegő érintkezik a rojtok finom véredényeivel: az oxigén hozzájut a vérhez s megtörténik a felfrissítés.

A halak *vére* piros, hideg. A vér keringését a szív hajtja végre. A szív lüktetése folytán a szén-savas holt

vér a szilványokba jut, ott felfrissül, visszamegy az élőérbe, a mely ellátja azzal a testet, aztán összegyűl a szívben.

Halaink *szaporodása* úgy történik, hogy a nőstény ikrát rak le, a melyet a hím csak azután termékenyít meg — tehát az anya testén kívül — olyképp, hogy tejét rábocsátja. Az ikra a nőstény petefészkeiben fejlődik, a mely rendszeren páros, tömlőszerű vagy csavart laphoz hasonló szerv; ha megtelik ikrával, a testüreg legnagyobb részét elfoglalja. A hím teje szintén a petefészkekhez hasonló szervben fejlődik. Az ikra lerakását s annak a hím tejével való megtermékenyítését mondjuk a halak *ívsádnak*. (Folyt. köv.)

TÁRSULATOK. EGYLETEK.

Az Országos Halászati Egyesület tagjainak névsorát az eddigi megállapítások szerint alább közöljük.

- a) *Alapító tagok*: 1. Balatoni Hal. Társ., Keszthely. 2. Besztercebányai m. kir. erdőgazgatóság, Besztercebánya. 3. Gróf Batthány Lajos, Ikervár. 4. Corchus Béla, Budapest. 5. Csongrád-szegedi Tiszai Hal. Társulat, Szeged. 6. Gróf Eszterházy Ferencz őr. Tata. 7. Fáy Viktor, Nalác. 8. Gróf Harnoncourt Ferencz központi tisztartósága, Écska. 9. Kempelen Imre őr. Moha. 10. Landgraf János, Budapest. 11. Dr. Lendl Adolf, Budapest. 12. Marosvizi Halászati Társulat, Arad. 13. Meszlény Benedek őr. Velence. 14. Gr. Pálffy József, Szomolány. 15. Br. Putheany Géza, Szigliget. 16. Répássy Miklós, Budapest. 17. Rupprecht Taszilo, Városhodász. 18. Rohonczy Gedeon, Törökbecse. 19. Stögermayer Antal és Társa, Szolnok. 20. Gróf Széchenyi Pál őr. Lábod. 21. Báró Tallián Béla, Törökkanizsa. 22. Torontálbácsi Halászati Társulat, Óbecse. 23. Velencei tavi Halászati Társulat, Velence. 24. Zimmer Ferencz, Budapest.
- b) *Rendes tagok*: 1. Ajtics Horvát Dezső, Vágvecse. 2. Dr. Apáthy István, Kolozsvár. 3. Bacsák Béla, Újzsolna. 4. Baghy Gyula, Pusztakengyel. 5. Baghy Pál, Tiszakürt. 6. Bariss Gyula, Keszthely. 7. Dr. Barna Balázs, Magyaróvár. 8. Becsky Antal, Sepsiszentgyörgy. 9. Beiler Péter, Apatin. 10. Beksits Tibor, Vrásló. 11. Gr. Bellestrém urad., Csacza. 12. Biegel János, Apatin. 13. Bittner Gusztáv, Malaczk. 14. Bittó Kálmán, Paliszállás. 15. Báró Blomberg Lajos, Gardánfalva. 16. Bodrogi Halászati Társulat, Királyhelmez. 17. Boross Károly, Igar. 18. Braun Dávid, Siómaros. 19. Bromberger testvérek, Budapest. 20. Bucher János, Budapest. 21. Budapesti horgászegyesület, Budapest. 22. Burkovszky Kálmán, Besztercebánya. 23. Coburg hg. urad. erdőh., Vereskő. 24. Csernovits Agenor, Szeged. 25. Csete Mihály, Nagyszalonta. 26. Czibakház-sápi Halászati Társulat, Czibakháza. 27. Daruvári tógazdaság, Sziget. 28. Deák Gyula, Tiszakeszi. 29. Délvidéki Halt. R.-T., Újvidék. 30. Duschek János, Kisselmecz. 31. Dunaföldvár-bíttai Halászati Társulat, Kalocsa. 32. Érd-duna-egyházi Hal. Társ., Ráczeve. 33. Fanda Ágoston, Budapest. 34. ifj. Fanda Pál cég, Budapest. 35. Felkai Halászegyesület, Szepesszombat. 36. Felsőrábai Hal. Társaság, Körmend. 37. Fischer Izidor, Zalaegerszeg. 38. Gestettner Náthán, Győr. 39. Gonda Miksa, Tiszaug. 40. Dr. Gorove László, Rákóczi-falva. 41. Er. Goszthony Mihály, Budapest. 42. Göbl Máté, Metzenzéf. 43. Grassl Hugó, Ráczeve. 44. Gruber Károly, Szepessümege. 45. Gruenwald Tivadar, Péteritő. 46. Győrvidéki Hal. Társ., Győr. 47. Hajnal Izidor, Kolozsvár. 48. Gróf Haller János, Hévíz. 49. Halmi Gyula, Budapest. 50. Haltenyészti R.-T., Uljanik. 51. Hedrich Antal, Pancsova. 52. Heincz Pál, Budapest. 53. Hering Sámuel, Sumjác. 54. Hirsch Adolf, Budapest. 55. Dr. Hirsch Alfréd, Budapest. 56. Holzer Miklós, Apatin. 57. Hubai Kálmán, Ungvár. 58. Huzella Elek, Budapest. 59. Ifkovics Dusán, Paliszállás. 60. Illos Ödön, Budapest. 61. Báró Inkey Pál, Iharos. 62. Isgum Rezső, Talna. 63. Ivanöc József, Zágráb. 64. Jekelfalussy Pál, Budapest. 65. Jolanka Vimos, Zombor. 66. Kaloccai érseki urad. igazg., Kalocsa. 67. Káptalani urad. erdőigazg., Kissenjő. 68. Kardos György, Keszthely. 69. Kenessey Miklós, Szent-

márton-Káta. 70. Kenyeres János, Nagyszalonta. 71. Késmárki Halászegylet, Késmárk. 72. Kovács László (Madi), Abaújvár. 73. Dr. Korbul Mihály, Budapest. 74. Kövér János, Martfű. 75. Kulas Antal, Honcztó. 76. Dr. Kunffy Károly, Tolna. 77. Dr. Kunffy Lajos, Túr. 78. Kuttner Kálmán, Budapest. 79. Kvassay Jenő, Budapest. 80. Lammel Ferencz, Budapest. 81. László Endre, Écska. 82. Latorczai Hal. Társ., Szürte. 83. Dr. Lázár György, Szeged. 84. Leibiczi Halászegylet, Leibicz. 85. Leidenfrost Gyula, Budapest. 86. Liebner József (Kakucs), Inárcs-Kakucs. 87. Lindmeyer Antal, Budapest. 88. Losonczy Elemér, Néma. 89. Loczekovich Ferencz, Újvidék. 90. Löwenstein Emil, Pogányszentpéter. 91. Magyar József, Boksic lug. 92. Magyaróvári Halt. Társ., Magyaróvár. 93. Makfalvay Géza, Kiskorpad. 94. Mattanovich Károly, Kalocsa. 95. Dr. Maucha Rezső, Budapest. 96. Mayer Emil, Pozsony. 97. Meller Henrich, Csurgó. 98. Mészáros Lajos, Tapsony. 99. Metzli Camill, Iharos. 100. Mikei tógazdaság, Mike. 101. Mikolasek György, Iharosberény. 102. Molnár József, Budapest. 103. Molnár Károly, Zombor. 104. Nagy Sándor, Győr-révfalva. 105. Nagyvárad i kápt. 1. sz. erdőh., Nagyvárad. 106. Nasic tógazdaság, Nasic. 107. Német Pál, Rákópuszta. 108. Németújvári tógazdaság, Németújvár. 109. Báró Orenstein, Szered. 110. Orosz Antal, Lipótújvár. 111. Osztrák-Magyar Államv.-társ., Orovicza. 112. Dr. Óváry Ferencz, Veszprém. 113. Gróf Pálffy József urad. jószágig., Szomolány. 114. Hg. Pálffy erdészeti hiv., Malaczka. 115. Pap Béla, Budapest. 116. Papp Sándor, Vésztő. 117. Patatic Pál, Vajsza, 118. Pavlicsek Leó, Bárdibükk. 119. Pesti közp. papnövelde urad., Kiskomárom. 120. Polónyi Géza, Budapest. 121. Poprádvölgyi Hal. Társ., Szepesszombat. 122. Pöstyénvidéki Hal. Társ., Pöstyén. 123. Preusler Arthur, Jánospuszta. 124. Purgly Pál, S'ók. 125. Dr. Rátz István, Budapest. 126. Dr. Radich Tihamér, Bezdán. 127. Dr. Radvány Károly, Tiszaug. 128. Reé István, Keszthely. 129. Reé Jenő, Veszprém. 130. Rehberger Sándor, Cserna. 131. Báró Révay Gyula, Budapest. 132. Ribianszky József, Mozsgó. 133. Riedl Jenő, Tarany. 134. Rónay József, Róbertvölgy. 135. Salamon Antal, Komárom. 136. Schaller Kálmán, Izabellaföld. 137. Scheiber József, Budapest. 138. Br. Schossberger urad., Tura. 139. Schrey Ede, Keszthely. 140. Schwarz Izidor, Győr. 141. Sebest Frigyes, Bakony-szombathely. 142. Simonffy Gyula, Budapest. 143. Singhofer M. József, Brestovác. 144. Soroksár-dunaági Hal. Társulat, Ráczeke. 145. Sváb Gyula, Cibakháza. 146. Szabadka város közönsége, Szabadka. 147. Szabó Marczel (Nemestóthi), Budapest. 148. Szál testvérek, Orsova. 149. Szalkay Zoltán, Budapest. 150. Szatmár-vitkai Hal. Társ., Szatmárnémeti. 151. Szelényi Jenő, Likér. 152. Szentés város polgármest. hiv., Szentés. 153. Szentgyörgyi József, Újverbász. 154. Grót Széchenyi Bertalan, Felsőseged. 155. Székely Ignác, Budapest. 156. Szita Béla, Trencsén. 157. Szolnokvidéki Alsótiszai Hal. Társ., Cibakháza. 158. Szolnokvidéki Felsőtiszi Hal. Társ., Tiszaroff. 159. Szurmay Ferencz, Budapest. 160. Szurmay Sándor, Budapest. 161. Temesvári Hal. Társ., Buziásfürdő. 162. Timár László, Bucsa. 163. Tóth Kálmán, Péczel. 164. Dr. Tóth Mihály, Szeged. 165. Dr. Unger Emil, Budapest. 166. Valasek Ferencz, Tata. 167. Cs. Végh János, Budapest. 168. Vigh Gyula, Mindszent. 169. Walleshausen Jenő, Uljanik. 170. Dr. Weil Ede, Enying. 171. Wenzel Lajos, Szabadka. 172. Zsényi József, Budapest. 173. Zsibóvidéki-szamosi Hal. Társ., Zsibó. 174. Zsigmond Aladár, Diópuszta. 175. Zsigmond Gonlár, Ujsove. 176. Zsigmond János, Palánka. 177. Dr. Zsilinszky Endre, Békéscsaba.

A mint a névsorból megállapítható, az egyesületnek 24 alapító és 177 rendes, összesen tehát 201 tagja van, e tagok között a halászati társulatok és sporthorgászegyesületek száma 25.

A Felsőrába Halászati Társulat f. évi január hó 15-én tartotta Kőrmenden első rendes évi közgyűlését, Sipos Antal elnökle alatt. A társulat elnöke bemutatta az alapszabályokat jóváhagyó 112,822/912. sz. földmívelésügyi miniszteri leiratot. Ezután a közgyűlés elhatározta a társulati vízterületnek 1913. évi június hó 15-étől kezdődőleg 6 évre leendő egységes bérbeadását; a köte ékébe tartozó vízterületet 7 bérleti szakaszra osztotta s e szerint üzemtervét is módosította. A f. évi költségvetését 955 K-val irányozta elő s

ehhez képest a tagok évi járulékát kat. holdanként 15 f-ben állapította meg. Végül közgyűlési határozattal az Országos Halászati Egyesület tagjai sorába lépett be. *k.*

Az Ugocsamegyei Halászati Társulat f. évi január hó 21-én tartotta Nagyszöllősen közgyűlését Lator István elnökle alatt. A közgyűlés a társulat kötelékébe tartozó vízterület 4 bérleti szakaszra osztva nyilvánosan árverésen 1913. január hó 1-től kezdődőleg 1918. december hó 31-éig terjedő 6 évre évi 1448 K-ért bérbeadta s ezzel kapcsolatban üzemtervét módosította. Az 1913. évi költségvetést 306 K-val irányozták elő s ehhez képest a tagok évi járulékát kat. holdanként 15 f-ben állapította meg. Ezenkívül 4 halórnek alkalmazását is elhatározták, mely költségek fedezésére államsegélyt kérnek. *k.*

A Latorczai Halászati Társulat Sátorajújhelyen tartotta f. évi január hó 22-én közgyűlését Malonyay Gyula elnökle alatt. A társulat a kötelékébe tartozó vízterületet f. évi január hó 1-től kezdődőleg hat egymást követő évre hat bérleti szakaszban adta bérbé évi 1173 K-ért nyilvános árverésen. Az erre vonatkozó haszonbér szerződéseket hagyta jóvá a közgyűlés. Az 1913. évi költségvetést 585 K-val irányozták elő. Egyben elhatározták, hogy a halállomány védelme érdekében úgy a közigazgatási hatóságokat, mint a csendőrséget fokozottabb ellenőrzésre kérik fel. *k.*

VEGYESEK.

Hibaigazítás. Mult számunkban a „Követendő példa“ című cikkbe sajtóhiba csúszott be; a 2. pont 5. sorában „4—5 millió“ helyett helyesen: 0-4—0-5 millió olvasandó.

A Balaton befagyott. Siófokról írják lapunknak, hogy a Balaton január 14-én reggelre befagyott és attól kezdve naponla szépen vastagodott a jég; január 17-én és 18-án azonban a már 10—12 czm.-res jégre 30 czm. magas hó esett, így aztán a halászásra addig gondolni sem lehet, míg olvadás, vagy eső után erős fagy nem következik s a jégréteg annyira meg nem vastagodik, hogy azon veszedelem nélkül lehessen közlekedni.

A néptáplálékul oly alkalmas s a Balatonból nagy tömegekben kikerülő olcsóbb halfajok, keszegfélék értékesítésére a hideg téli időjárás mellett távolabbi vidékek is alkalmasak volnának. Sajnos kevés az érdeklődés ez irányban; így a székesfőváros közéletmezési vállalata is előnyösen vezethetné be a kilogrammonként 40—60 f-be kerülő jóízű, egészséges halhúst.

A tó befagyásáig a halászat különben jó sikerrel járt s főleg fogásban s süllőben voltak bő fogások. Nagyon érezhető azonban a halászati üzemenél is a munkáshiány, a mit legfőképpen a Balaton körül megindult építkezések okoznak; de még távolabbi vidékek munkáját is a Balaton menti lakosság látja el, így pl. a Déli vasút pályafenntartását is egész Fehér megyében. Mindez érzékenyen bántja a helyi gazdasági üzemeket.

Húsliszteladás a fővárosnál. A székesfőváros állategészségügyi telepe az üzemenél az 1913. évi január hó 1-től december hó 31-éig terjedő egyévi időtartam alatt előállítandó mintegy 1700—2000 mm. állatok etetésére alkalmas I. rendű húsliszt és mintegy 200—600 mm. műtrágya, II. r. húsliszt értékesítése végett a székesfőváros tanácsa nevében pályázatot hirdetett mult év december hó 15-ére az alábbi feltételekkel:

1. pályázni lehet úgy a kétféle minőségű húsliszt mennyiségére együttesen, mint külön-külön is;

2. a megajánlott árak a zsákolás és elszállítás költségei nélkül értetnek, vagyis a zsákok beszerzése s a húsliszt zsákolásának és elszállításának kötelezettsége és költsége a vevőt terhelik;

3. a megvett húsliszt a telep raktárából mindannyiszor elszállítandó, valahányszor a telep vezetője vagy annak helyettese a vevőt arra felhívja;

4. a vételár az esetenkénti átvételkor azonnal és készpénzben, minden levonás nélkül, nyugta és ellen nyugta ellenében fizetendő a telep vezetőjének vagy helyettesének kezéhez. A nyugtabélyeg költségei, valamint a kötendő szerződés bélyegilletéke vevőt terhelik;

5. ha a vevő a telepvezető felszólítása után 8 nap alatt a rendelkezésére bocsájtott húslisztet el nem szállítja és ki nem fizeti, úgy a székesfővárosnak jogában áll azt a vevő terhére és veszélyére másnak eladni;

6. a székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy a termelt húslisztnek legfeljebb $\frac{1}{8}$ -át szabadkézből is eladhassa, illetve, hogy azzal esetleg tetszése szerint rendelkezék;

7. a pályázati felhívásban kitüntetett húsliszt mennyisége csak hozzávetőleges és amennyiben a termelendő húsliszt a jelzett mennyiséget meghaladja, úgy a vevő a többletet is ugyanolyan árban tartozik átvenni, ha pedig a kikötött mennyiségnél kevesebb termeltek, úgy vevő ebből kifolyólag a székesfővárossal szemben semminemű kártérítési igényvel fel nem léphet;

8. biztosításként tartozik vevő 3000 K-t akár készpénzben, akár elfogadható értékpapirokban a székesfőváros központi pénztárában letétbe helyezni;

9. azok a pályázók, a kik hazai haltenyésztők s a húslisztet haltelezési célokra kívánják felhasználni, halalaikat pedig a budapesti piacokon értékesítik s mindezt elfogadható módon igazolják, előnyben részesítettek.

A beérkezett ajánlatok sorsa felett, tudomásunk szerint, még nem döntött a székesfőváros tanácsa; sőt a mint értesülünk, nem is tartja azokat megfelelőeknek s újabb pályázatot szándékozik kiírni.

A Hortobágy hasznosításáról hosszabb cikket közöl „Pesti Hírlap” f. évi január 19-iki száma. Eszerint a 42,000 holdas pusztából 12,000 holdnak mezőgazdasági művelés alá való kihasztása, illetőleg 25—1300 holdig terjedő bérletekben való értékesítése befejezett dolog s az előmunkálatok már annyira haladtak, hogy az egyes gazdaságok már az 1913. év folyamán bérbe lesznek adhatók.

Külön feladat, de a hasznosítással kapcsolatos, a Hortobágyon egy öntöző telepnek a létesítése: öntözhető rét és halasgazdaság berendezése a csegei határon, a Hortobágy északnyugati részében. A víz szerzése emelőgépek, szivattyúk segítségével a Tiszából történék. Az erre vonatkozó tárgyalások Debreczen várossal még folyamatban vannak s a tervek elkészítésével a debreczeni kulturmérnöki hivatal fog megbízni.

A Délvidéki haltenyésztő részvénytársaság-nak, Szlavoniában, Suseken létesített tógazdasága 1912. őszén fejezte be első évi teljes üzemét. A tógazdaság vízterülete 450 kat hold; a mintegy 400 kat. hold nagy hízlaló tavon kívül nyújtó, ívó s teletető tavakra tagozódik. A vizet a Duna szolgáltatja; annak áradása alkalmával fölthetők meg a tavak, kis víz idején pedig lecsapolhatók. A víz pótlására 30 lóerős nyers olajmótorral hajtott szivattyú is szolgál, a mely különben a teletetők vizének szellőztetését van első sorban hivatva szolgálni. Az egész berendezést hatalmas 7 kilométer hosszú, átlag 3-5 m. magas, jórészt kővel burkolt töltés védi a Duna árvizei ellen.

A tógazdaság mul tévi üzemében már a legintenzívebb etelést alkalmazta. A piaci halakat értesülésünk szerint egyik budapesti nagykereskedőnk vette át. Tenyészanyagban, ivadékban is bőséges volt a termés.

Halászat telefonon. Több lap hasábját (Figaro, Zeit, Oest. Fischerei Zeitung), bejárta már az alábbi közlemény. Felelős szerkesztőjét épp azért nehéz megállapítani. Mi hihetetlen íze miatt jónak láttuk — farsangra tartogatni. Íme:

Régi zoológiai legenda szerint a halak némák és absolute nem bírnak hangot adni.

Újabb biológiai bűvárok kísérletei szerint azonban ez tényleg nem áll, mert a francia tudományos akadémia jelentése szerint a halak képesek, ha szerény mértékben is, bizonyos hangokat adni.

Azonfelül a halak úszásukkal is bizonyos zajt okoznak, a mely gyenge ugyan, de melyet mikrofon segítségével észre lehet venni.

Ezt a körülményt a „Figaro” szerint, egy furfangos feltaláló kiaknáztta és Szent Péter követőinek nagyobb örömére, készülékére, a „Halvadász aparátus”-ra patént is kért.

A készülék lényege egy finom mikrofon, mely a víz fenekére van sülyesztve s melyet drótvázaték telefonnal köt össze. A telefon pedig a „halvadász” szobájában van.

E készülék segítségével aztán az illető sportsman kényelmesen halász; nem kell a szobáját elhagynia és vízben, fagyban dide-regnie, hanem a meleg kályha mellett pipálva olvasgat és várja a jószerencsét.

Ha ugyanis a víz fenekén levő mikrofonhoz pl. egy sereg fenékjáró küllő közeleg — az zajt okoz — kivált ha a halak tereferélnek!

A mikrofon e zajt továbbítja a telefonhoz; az persze csenget; a halvadász felriad méla ábrándozásából, megnyomja a telefon mellett levő gombot és: Krach! T. i. felrobban a vízben levő mikrofon mellett elhelyezett dinamitpatron és azonmód agyonüti a közelében gyanútlanul úszkáló szegény halakat. Most aztán a halvadász szolgálja kimegy a tett színhelyére, összeszedi a zsákmányt és a mindent feltaláló emberi kutató elme nagyobb dicsőségére haza viszi, követvén a sikeres vadászatot a „magnum áldomás!”

Helyesen jegyzi meg az Ö. F. Z. beküldője, hogy nagy kár, miszerint a zseniális feltaláló nem úgy alkotta meg bájós készülékét, hogy az mindjárt haza is szállította volna a zsákmányt. Bíz nagy kár!

A mikrofon különben úgy látszik „bombát álló” készítmény, mivel a közvetlen közelében felrobbant patron benne kárt nem okoz. De a megölt halaktól is előzékenység az, hogy szíveskednek a víz felszínére jönni, a helyett, hogy a mint a dukál, a víz fenekén maradnának. Hogy ebből mennyi az igaz, bíz az nem tudható, tehát a szíves olvasóra bízunk, higgyen el belőle annyit, a mennyi neki jól esik. Az egész dologból azonban kitűnik, micsoda fattyúhajtásokat képes létrehozni a tudomány, ha elkalandozik.

Bizony kár ezt a szép halászsportot így csúffá tenni!

Az öreg horgász.

A Kaumann r.-t. berlini halkereskedő cég (Karpfensyndikat) nagyüzleti veszteségéről ad hírt a „Korrespondenzblatt f. Fischzüchter”. A közlemény szerint a r.-t. mérlege az 1911/1912. üzletévben 83,143 márka veszteséggel zárul; ha pedig ehhez hozzászámítjuk az 1.5 millió márkára rúgó alaptőkének a mai drága pénzviszonyok között 6%-ra számított kamatát: 90,000 márkát, akkor az összes veszteség 173,143 márkát tesz ki.

A Kaumann részvénytársaság tulajdonképp a termelők egy nagy csoportjával, köztük Németország legnagyobb tógazdaságai: Trachenberg, Militzsch stb. áll összekötésben, a mennyiben tulajdonképp azok halhústermésének értékesítésére alakult. Fent nevezett német szakfolyóirat szerint a rossz eredmények oka az, hogy a társaság nem számítva a berlini piac felvevő képességével, összes árúját odavitte s így a keresletet messze túlhaladó kínálattal oly árcsökkenést idézett elő, a melyet beszerzési árai nem bírtak ki.

A budapesti halpiacz. A piacz helyzete most a farsangi évadban sem igen akar javulni. Az irányzat még mindig igen lanyha. Kereskedőink nem annyira a konkurrencziát és a felhalmozott nagyobb készletet okozzák, mindinkább a közönség tartózkodó álláspontját a halvétel szemben. Ezért főképp a kiskereskedő körökben általános a panasz.

A tény az, hogy az ideai gyenge piaci forgalmat a már a multkori jelentésben is hangoztatott rossz pénzügyi viszonyok okozzák. Bár ez sokaknak szemében hihetetlennek tűnik, mert valóban nehezen hihető, hogy a mostani rossz pénzviszonyok a világkereskedelemben aránylag csekélyebb szerepet játszó édesvízi halkereskedelemben is behatással volnának. De hát közönségünk a halat még nem rendes élelmiszernek, hanem csak luxus cikknek tekinti és mint ilyentől a szűkös viszonyok között tartózkodik. Esetleg majd ha haltenyésztésünk oda fog fejlődni, hogy a bőséges haltermelés következtében a hal ára annyira redukálódik, hogy olcsóságánál fogva mindennapi élelemmé alakul át, akkor talán halpiaczunk sem fogja oly könnyen megérezni a pénzpiacz hullámzását.

Nagykereskedőink az átvételekkel szemben tartózkodó álláspontra helyezkedtek, aminek magyarázata nemcsak a piacz gyenge voltában, hanem abban is található, hogy a Dunán megindult jégzajlás az ott álló bárkáknak csak minimális megrakását tette tanácsossá.

A vidéki piacz szintén nagyon lanyha.

Hazai haltenyésztésünk fejlődését másképp szépen jellemzi az egyre emelkedő exportunk Németországba. A jövő héten ugyan egy egyszerű két speciálvagon is gördül át a határon, az egyik pontyival, a másik czomppóval megrakodva.

Egyébként Németországból is panaszos hírek hallhatók, pedig az idén piaczuk az orosz versenytől — miként miénk a romántól — meg volt kímélve. A fogyasztás ott is csekély. Ámbár a nagykereskedelem elérte a középárakat; a detail pedig a csekély hozatal következtében a közepesen felül is jóval magasabbat. Szól ez főként

az újévi piacra. A német halkereskedői köröket most egy már előre sejtett érdekes esemény foglalkoztatja. Ugyanis a „Karpfen Syndikát“ czímmel szereplő Kaumann-féle részvénytársaság, mely 1 1/2 millió márka alaptőkével alakult és a mely a német piacot uralni, a hozzácsatlakozott termelőkkel és kereskedőkkel szabályozni volt hivatva, az 1912. évi mérlegét 173,143 márka veszteséggel zárta le. A társaság ez óriási veszteségét a közvélemény a helytelen vezetésnek tudja be.

A budapesti piac halárai nagyban:

Viza és tok	2:60—2:80 kor.-ig
Kecsege nagyság szerint	4—6—

Süllő nagy	2:60—3:20 kor.-ig
Süllő közép	2—2:40 "
" apró	1:60—2— "
Élő ponty nagy	1:90—2:10 "
" " közép	1:60—1:90 "
" " apró	1:50—1:70 "
Harcsa vágó	3:40—3:60 "
" közép	2—2:40 "
Jegelt ponty	1—1:20 "
Czompó élő	1:50—1:70 "
Csuka élő	1:60—2— "
" jegelt	— " Cz.

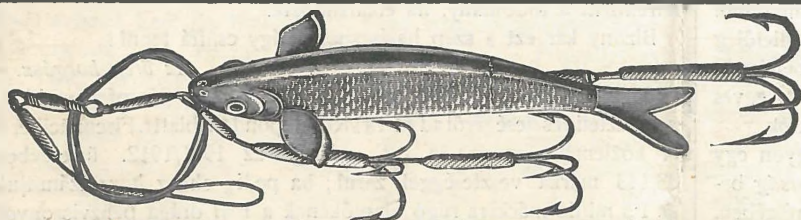
A Délvidéki Haltenyésztő Részvénytársaság suseki tógazdaságában

kiválóan szép, egy-nyaras gyorsnövésű **fajponty** tavaszi szállításra nagyobb tételekben **eladó.** Felvilágosítás-sal szolgál a

Délvidéki Haltenyésztő R.-T. központi irodája Ujvidéken, Erzsébet-tér 7. sz.

Mindennemű halászati hálóban, haláskötélben, halászszinegben

legolcsóbb bevásárlási forrás **ADAM MIKSA BUDAPEST, IV., Ferencz József-rakpart 6.**

Halászati Kellékek

angol, amerikai és saját gyártmány nagyban és kicsinyben e helyen:
Joseph Osvalds Nachf., Wien, I., Wollzeile 11.
Árjegyzék kívánatra ingyen.

Pallini báró INKEY PÁL iharosi tógazdaságában

kiválóan szép 2—3-nyaras pontyok, igen szép 1-nyaras pontyok, anyapontyok, süllők, amerikai törpeharcsák, compók és naphalak kaphatók tenyésztés céljaira, valamint megtermékenyített süllőikrák is.

➡ Árjegyzéket kívánatra szívesen küldünk. ➡

Vasúti állomás: Csurgó vagy Nagykanizsa. Posta és távirat: Iharosberény.

CHEMISCHE FABRIK SCHLUTUP

Dr. Max Stern
Schlutup, bei Lübeck.

A kitűnően bevált

I-a SCHLUTUPI HALLISZT

egyedüli készítője.

Rendkívül nagy **halhúsgyarapodás** csekély termelési költség mellett. Feltűnő jó eredmények **pontyoknál**, czompóval való vegyes benépesítés mellett, valamint **pisztrángoknál**, különösen **zsenge ivadék- és növendékhalaknál.**

HALGAZDASÁGHOZ VALÓ ESZKÖZÖK: PISZTRÁNGIKRA-

KÖLTŐEDÉNYEK, halivadékszallítóedények, AQUARIUMOK

stb. készítésében specialista. ➡ Az országos halászati felügyelőség szállítója.

LAMMEL FERENCZ, bádigos- és szerelőmester, Budapest, VIII., József-utca 17. sz.

A SÁRDI TÓGAZDASÁG

Levélczím: Tógazdaság Sárd. Sürgőnyczím: Tógazdaság Kiskorpád. Vasutállomás: Kiskorpád.

ősz és tavaszi szállításra elad 1—2—3-nyaras javított wittingauert pontyot és anyapontyot, bajorországi aischgründert 1—3-nyaras és anyapontyot, japánpontyot (higoi), aranyorfát, naphalat, amerikai törpeharcsát, 1—4-nyaras tavi czompót, fogassüllőt, megtermékenyített fogassüllőikrát és minden egyéb tenyészhalat.

➡ A tógazdaság kizárólag csak tenyészhalat termel. ➡

Árjegyzékkel szolgál a Tógazdasági Intézőség Sárd és dr. Hirsch Alfréd Budapest, Klotild-palota.